	ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ	Број: 10/9-85
	ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ	Датум: 12. 01. 2016.

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу
подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. Др Александар Растовић, ванр. проф.
2. Др Ема Миљковић, ред. проф.
3. Др Славиша Недељковић, ванр. проф.

2. Одлука Већа департмана за историју број 10/9-52 од 15.12.2015.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме:

Младен (Витослав) Здравковић

2. Година уписа на мастер академске студије

2013/2014.

3. Назив студијског програма

Мастер академске студије историје

III НАСЛОВ-МАСТЕР РАДА:

Односи Југославије и САД-а 1945-1963. године

IV ПРЕГЛЕД-МАСТЕР РАДА:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикона и сл.

Увод (6-9); Дуализам и афирмација нове Југославије (10-22); Односи Федеративне Народне Републике Југославије са Сједињеним Америчким Државама од 1945. до 1948. године (23-51); Идеолошка повезаност са СССР-ом као камен спотицања у односима са САД-ом (36-39); Зачетак Трићанског питања и његов значај за дипломатске односе са САД-ом (39-51); Сукоб ФНРЈ са Информбироом 1948. године и промена спољнополитичког курса (52-58); Односи ФНРЈ са САД-ом од 1948. до 1950. године (59-68); Односи Југославије и Америке од 1951. до 1953. године (69-96); Економска помоћ Југославији до 1953 (69-76); Војна помоћ Југославији до 1953 (76-88); Балкански савез (88-92); Поповна актуелизација Трићанског питања (92-96); Утицај Стаљинове смрти на односе ФНРЈ са САД-ом (97-119); Економска помоћ из САД-а од 1953. до 1954. (99-106); Војна помоћ из САД-а од 1953. до 1954. (106-110); Војни споразум Југославије, Турске и Грчке (110-113); Решавање Трићанског питања (113-119); Постепени заокрет у спољној политици Југославије од 1955. до 1961. године (120-142); Наставак економске сарадње са САД-ом (123-129); Почети стагнације и крах програма војне помоћи (129-134); „Политика мирољубиве коегзистенције“ - Покрет несврстаних (134-142); Односи Југославије и Америке од 1961. до 1963. године (143-160); Економске рестрикције САД-а према Југославији (144-156); Односи са САД-ом у другој половини 1963, посета Јосипа Броза Тита САД-у и нормализација односа (156-160); Закључак (161-162); Извори и литература (163-167).

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА-МАСТЕР РАДА:

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

У Уводу је кандидат представио објављене и необјављене историјске изворе на основу којих је написао мастер рад. Поред извора навео је и коришћену литературу при чему је истакао постојање бројне домаће и стране литературе која се тиче југословенско-америчких односа након завршетка Другог светског рата. Предмет истраживања овог мастер рада су дипломатско-политички, економски, и војни односи две државе, чиме је испоштован принцип мултидисциплинарности мастер рада.

У оквиру првог поглавља *Дуализам и афирмација нове Југославије* кандидат је приказао успостављање, развој и сву сложеност југословенско-америчких односа током Другог светског рата и након њега.

У другом поглављу *Односи Федеративне Народне Републике Југославије са Сједињеним Америчким Државама* колега Здравковић је описао успостављање

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/9-85

Датум:

12.01.2016.

дипломатских односа ФНРЈ са САД-ом, и геополитички положај Југославије у послератном периоду. Поменуто поглавље подељено је на два потпоглавља. У првом потпоглављу *Идеолошка повезаност са СССР-ом као камен спотицања у односима са САД-ом* наведена је идеолошка повезаност југословенског државног врха са СССР-ом и последице такве послератне политике у дипломатским односима Југославије са САД-ом. У оквиру другог потпоглавља *Зачетак Трићанског питања и његов значај за дипломатске односе са САД-ом* акценат је стављен на први хладноратовски сукоб САД-а са СССР-ом као и на тежњу југословенског врха да обједини све просторе насељене словенским становништвом.

Треће поглавље са насловом *Сукоб ФНРЈ са Информбироом 1948. године и промена спољнополитичког курса* се бави захлађивањем односа Југославије са СССР-ом, које је резултирало коначним расцепом и окретањем Западу.

У наредном, четвртном поглављу *Односи Југославије са САД-ом од 1948. до 1950. године*, кандидат је приказао постепено консолидовање дипломатских односа двеју држава. Нагласио је тадашњи спољнополитички курс Стејт департамента који се заснивао на „Трумановој доктрини“ и „Маршаловом плану“.

У петом поглављу *Односи Југославије и Америке од 1951. до 1953. године* је истражена интензивна сарадња две државе на војном и економском плану. Поменуто поглавље састоји се од четири потпоглавља. У првом потпоглављу *Економска помоћ Југославији до 1953.* представљена је помоћ САД југословенској држави која се огледала у виду бесповратних кредита и различитих програма економске помоћи. У другом потпоглављу *Војна помоћ Југославији до 1953.* кандидат је са правом уочио тежњу САД-а да преко испоруке војне опреме ојача одбрамбену способност Југославије у могућем предстојећем сукобу са СССР-ом, док су у трећем потпоглављу *Балкански савез*, представљени покушаји интегрисања Југославије у Северноатлански пакт. У четвртном потпоглављу *Поновна актиелизација Трићанског питања*, истакнут је притисак САД-а да реши поменуто питање у корист Италије као чланице НАТО

У шестом поглављу *Утицај Стаљинове смрти на односе ФНРЈ са САД-ом* приказан је процес дестаљинизације у СССР-у, постепено отопљавање међудржавних односа Југославије и СССР-а које је за последицу имало захлађивање југословенско-америчких односа. Поменуто поглавље садржи четири потпоглавља. У првом потпоглављу *Економска помоћ из САД-а од 1953. до 1954.* представљен је покушај САД-а да спречи повратак Југославије у Источни лагер преко интензивне економске сарадње. У наредном потпоглављу *Војна помоћ из САД-а од 1953. до 1954.* приказан је истоветни циљ САД-а који програмима војне помоћи покушава да задржи Југославију. У потпоглављу *Војни споразум Југославије, Турске и Грчке* кандидат је анализирао прерастање привредног споразума трију држава у војни споразум у циљу јачања спољнополитичке позиције Југославије. У четвртном потпоглављу *Решавање Трићанског питања* приказано је коначно постизање компромисног решења између САД-а и Југославије по питању Трста и његова подела.

У седмом поглављу *Постепени заокрет у спољној политици Југославије од 1955. до 1961. године* истражени су дипломатски односи Југославије са СССР-ом и САД-ом, постепено формирање новог југословенског спољнополитичког курса, као и покушај југословенске дипломатије да води ванблоковске политику. Седмо поглавље садржи три потпоглавља. У првом потпоглављу *Наставак економске сарадње са САД-ом* приказан је прелазак са програма бесповратне помоћи на кредитне ангажмане у економској сарадњи Југославије са САД-ом. У потпоглављу *Почеци стагнације и крах програма војне помоћи* истакнуто је постепено војно осамостаљивање Југославије и самоиницијативно одбијање западне војне помоћи. У трећем потпоглављу *„Политика мирољубиве коегзистенције“ - Покрет неврстаних* анализирана је нова спољна политика Југославије, која се огледала у повезивању са државама Азије и Африке и налажењу нових путева развоја.

У последњем осмом поглављу *Одоси Југославије и Америке од 1961. до 1963. године* истакнута је поновна стабилизација југословенско-америчких односа, која је била последица промене спољнополитичког курса САД-а за време Кенедијеве администрације. Ово поглавље садржи два потпоглавља. У првом, *Економске рестрикције САД-а према Југославији* кандидат је приказао захлађивање југословенско-америчких односа које је кулминирало одлукама Конгреса о укидању статуса Југославији као најповлашћенијој нацији. У другом потпоглављу *Односи са САД-ом у другој половини 1963, посета Јосипа Броза Тита САД-у и нормализација односа* аутор је приказао поновно успостављање срдачних односа између Југославије и Америке, које је крунисано посетом Јосипа Броза Тита америчком председнику Џону Ф. Кенедију.

Колега Здравковић је својим мастер радом показао квалитетно разумевање теме коју је проучавао, при чему је успео да изврши све неопходне аспекте истраживања, гледано из угла постављеног циља приликом пријаве теме. Између осталог, био је мотивисан да се бави најважнијим догађајима из прошлости друге Југославије, оцени њихов значај и објасни последице. Кандидат је приказао најзначајније догађаје у периоду од 1945. до 1963, који су важни за разумевање односа Југославије и САД. Са једне стране постојала је отворена тежња југословенског државног врха за сарадњом са Западом, док је са друге истовремено постојала доза неповерења проузрокована идеолошким разликама. У таквим околностима сарадња Југославије и САД-а је била изузетно тешка и компликована и зависила је од тренутних околности. Кандидат је успео да сагледа релевантне чињенице и тему обради са дипломатског, историјског, економског и војног становишта. Структуру рада условили су бројност и разноврсност историјских извора и литературе. Кандидат се определио за тематско-хронолошки приступ, истраживање је обављено коректно, структура рада је добра и јасно конципирана. Важни догађаји, појаве, процеси и личности су добро објашњени, јасни су и разумљиви.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Кандидат Младен Здравковић је одабрао тему којом је могао да покаже да је овладао потребним методолошким знањима. Начином приказа и тумачења резултата показао је солидно разумевање теме којом се бавио и успео да истакне све важне аспекте истраживања из перспективе постављених питања. Резултати истраживања су представљени у складу са претпоставкама заснованим на изворној грађи и литератури, систематично и прегледно.

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/9-85

Датум:

12. 01. 2016.

Стога је комисија задовољна начином приказа теме и тумачењем резултата истраживања од стране кандидата.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА -МАСТЕР РАДА

Да ли је теза урађена у складу са образложењем наведеним у пријави теме ДА

Да ли теза садржи све битне елементе ДА

По чему је теза оригиналан допринос науци

Мастер рад *Односи Југославије и САД-а 1945-1963. године* урађен је у складу са методолошким захтевима савремене историографије. У њему су изложени резултати кандидатових оригиналних истраживачких напора, у циљу расветљавања релевантних питања, првенствено из области дипломатске, али и економске и војне историје. Овај рад омогућава да се догађаји који карактеришу односе Југославије и САД ставе у шири историјски контекст. Због свега наведеног мастер рад Младена Здравковића може се сматрати квалитетним научним истраживањем.

Недостаци тезе и њихов утицај на резултат истраживања НЕ

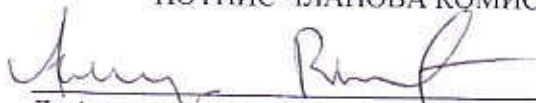
VI ПРЕДЛОГ:

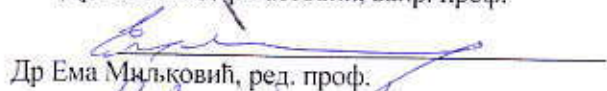
На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже:

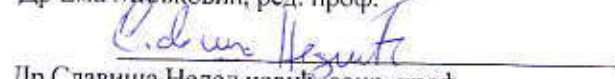
На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже:

- да се мастер рад прихвати а кандидату одобри јавна одбрана

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Др Александар Растовић, ванр. проф.

Др Ема Миљковић, ред. проф.

Др Славиша Недељковић, ванр. проф.